

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič
A Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst A Din 3.—, večji inzerati petič
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za izvozništvo Din 25.—. Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 100.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 28. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

PO ZMAGI ROOSEVELTA

Zmaga Roosevelta bo rodila dalekosežne spremembe v ameriški zunanji politiki — Prohibicija bo najbrže popolnoma ukinjena — Hoover se bo umaknil iz političnega življenja

New York, 10. novembra. Ogromno zmago Roosevelta pri predsedniških volitvah tolmačijo v političnih in diplomatskih krogih kot temeljito prerajanje ameriške javnosti, ki bo imela dalekosežne posledice ne samo v notranji, marveč še skoraj mnogo bolj v zunanji politiki. Ni dvoma, da je zmaga Roosevelta nemalo posledica splošnega nezadovoljstva, izzvanega zaradi vse večje gospodarske krize, ki je pahnila tudi Ameriko v vrtnec gospodarskih in socialnih neredov in finančnih težav. Od novega predsednika pričakujejo, da bo s primerno gospodarsko, finančno in carinsko politiko znal popraviti položaj Amerike in jo rešiti gospodarske izolacije, v katero je zapadla zaradi Hooverove carinske politike. Ukinitve prohibicije igra pri tem nemalo vlogo, kajti Roosevelt računa s tem, da bo uvoz alkoholnih pijač in donos domače alkoholne produkcije vrnil na carinah toliko, da bo mogoče s tem brez vsakega povziranja davkov kriti ogromni proračunski primanjkljaj. Liberalno stališče Roosevelta v vprašanju vojnih dolgov bo Ameriki pripomoglo k obnovi tesnejših gospodarskih stikov zlasti z evropskimi državami. Delo Roosevelta bo olajšano tudi po okoliščinah, da bo imel močno večino v obeh zbornicah, dočim je bil Hoover zlasti zadnji dve leti skoraj v stalnem konfliktu s senatom in reprezentančno zbornico.

V svojem gospodarskem programu je Roosevelt ob najstrožji štednji v državnem gospodarstvu napovedal največjo skrb vprašanju brezposelnosti. Zaposlitev 11 milijonov brezposelnih hoče doseči s povzavljenjem vsega gospodarskega življenja, s primerno revizijo carinske politike in z izdatnim kreditiranjem velikih javnih del.

V zunanji politiki bo Roosevelt nadaljeval razorožitvena prizadevanja Hooverja. Vendar pa mislijo, da se Roosevelt ne bo tako izoliral od Evrope, kot je to storil Hoover, marveč da bo posnel svojega učitelja Wilsona ter delal za večje zblizanje in sporazum med Ameriko in Evropo.

Roosevelt je pristaš svobodne trgovine, zaradi česar pričakujejo v gospodarskih krogih, da bo pred vsem odstranil ovire mednarodne trgovine, ki jih tvorijo zlasti visoke ameriške carine. Za bodočo svetovno gospodarsko konferenco je izvolitev Roosevelta največje važnosti. Roosevelt najbrže ne bo vztrajal pri Hooverovih pogojih, da se na svetovni gospodarski konferenci ne sme razpravljati o carinah in vojnih dolgovih. V svojem volilnem govoru se je Roosevelt sicer izjavil proti enostavnemu črtanju vojnih dolgov, naglasil pa je, da je revizija teh dolgov potrebna in da bo treba najti primerna pota za rešitev tega problema. S tega se da sklepati, da bo Roosevelt bolj pristopen za želje in potrebe Evrope.

Kot posebno važno za zunanje politično orijentacijo Roosevelta podčrtavajo v diplomatskih krogih dejstvo, da je Roosevelt mnogo manj germanofilski, kakor pa je bil Hoover. To bo gotovo zelo vplivalo na politiko Roosevelta, v kolikor se tiče Evrope in diplomatski krogi računajo, da bo sedaj mnogo lažje razčistiti evropske zadeve, ko ne bo nikogar, ki bi tako rekoč dajal potuho za nemške agresivne načrte.

„Neverni“ Roosevelt

New York, 10. novembra. Novoizvoljeni predsednik Roosevelt je po končanih volitvah sprejel novinarje in jim sporočil, naj ameriški narod naznani njegovo zahvalo za zaupanje, ki mu ga je izrazil v tako ogromnem številu glasov. Roosevelt se docela zaveda velike odgovornosti, ki jo bo moral nositi odlej, obenem pa izjavlja, da bo deloval le v korist države ter da si bo prizadeval z vsemi svojimi silami, da se v ameriške dežele povrne nekdanje blagostanje.

Roosevelt je prebil vso noč po volitvah v glavnem stanu demokratske stranke, v veliki dvorani hotela Baltimore. Okrog njega so se zbrali člani njegove rodbine ter politični prijatelji. Ko so mu sporočili, da je zmagal z ogromno večino glasov, je dejal: »Hvala bogu, da je končano!« Pred hotelom se je med tem zbrala ogromna množica

ljudstva, ki ga je hotela videti in pozdraviti. Novi predsednik pa je bil izredno utrujen in je zaradi tega odbil zahtevo ljudstva. Izjavil je, da ne verjame rezultat, dokler ne prejme brzojavne čestitke svojega nasprotnika. Ko je naposled dospela Hooverova brzojavka, je Roosevelt priznal svojo zmago in se pokazal množici, ki ga je pozdravila z burnimi ovacijami.

Popolna zmaga demokratov

New York, 10. novembra. Po zadnjih uradnih vesteh je dosedaj izvoljenih v senat 25 demokratov, ki imajo tako skupno 56 mandatov, republikanci pa so pri nedeljskih volitvah dobili dosedaj samo 4 in s tem povišali število svojih mandatov na 34. V kongresu je dosedaj skupno 241 demokratov in 78 republikancev, dočim je še usoda 116 mandatov neznana. Iz dosedanjega razmerja pa je že razvidno, da bodo imeli demokrati ogromno večino.

Štetje glasov še vedno traja. Dosedaj je bilo prešteto 17.8 milijonov glasov za Roosevelta in 12.3 milijone za Hooverja.

Roosevelt je imel snoči govor v ameriškem radiju, v katerem se je zavajal ameriški narod za zaupanje, ki mu ga je izkazal pri volitvah. Poudaril je, da je volilni rezultat več kakor pa zmaga stranke, ker je mnogo večji kakor pa je moč demokratske stranke v Ameriki. Nedeljski volilni rezultat je po njegovem mnenju nacionalni izraz liberalne ideje v Ameriki. Ameriški narod je s tem obenem izrazil svoje prepričanje, da je mogoče z dobro premišljenim delovnim načrtom doseči obnovo ameriškega blagostanja.

Nemci žalujejo za Hooverom

Berlin, 10. novembra. Listi pišejo o predsedniških volitvah v Ameriki precej rezervirano, pri čemer pa posebej dosedanjemu predsedniku Hooveru prisrčno zahvalne besede. V zvezi s tem naglašajo, da je Hoover ravno v času, ko je svet doživel največjo gospodarsko krizo, storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da je ustavil propast svetovnega gospodarstva. Njegova največja zasluga je brez dvoma, da je izposloval takozvano Hooverovo leto in pozneje črtanje nemških reparacij, kajti brez njegove osebne pobude bi bila gospodarska stiska na svetu prav gotovo še mnogo večja kot je. Nemčija upa, da bo novo izvoljeni predsednik Roosevelt pred vsem v ameriški carinski politiki storil korake, ki bodo omogočili zopet oživitve mednarodne izmenjave blaga. Končno računajo listi tudi še s tem, da bo predsednik Roosevelt posvetil največjo pozornost razorožitveni

nemu vprašanju in pa mornariškemu problemu.

Francozi zadovoljni

Pariz, 10. nov. AA. Izvolitev Roosevelta so pariški listi sprejeli z velikim zadovoljstvom. Vsi naglašajo, da je novi ameriški predsednik simpatična osebnost in da ima v mednarodnih vprašanjih iste koncepte kakor Wilson. V vprašanju vojnih dolgov bo verjetna udeležba Younga v vladi omogočila lažje ureditev vojnih računov. Listi, s posebnim zadovoljenjem ugotavljajo Hooverov poraz in pripominjajo, da je bila Hooverova politika nasproti Francozi vedno neprijateljska. »Ne zahtevamo, da naj bo Roosevelt izključno frankofil«, piše Oeuvre, »naše želje pa se, da bo kazal večje razumevanje do nas kakor Hoover.«

Tudi Angleži si mnogo obetajo od Roosevelta

London, 10. nov. AA. Glede na izid ameriških volitev pričakujejo britanski listi, da bo angleška vlada v kratkem napravila demarš pri Zedinjenih državah glede ureditve vojnih dolgov. V političnih krogih upajo, da bo Hoover moratorij, ki poteka v decembru, podaljšal, da se vprašanje dolgov na novo prouči.

Hoover se umakne iz političnega življenja

New York, 10. novembra. Listi poročajo, da se bo Hoover končno odločil umaknil iz političnega življenja ter se docela posvetil zasebnemu gospodarstvu.

V javnosti vlada prepričanje, da bo že meseca decembra prohibicija deloma ukinjena in da bo na vsak način najkasneje v enem letu pripadala samo še zgodovini. Poskusno glasovanje v raznih državah je pokazalo, da je velika večina za popolno ukinitve prohibicije.

Tudi guverner ameriške Narodne banke odstopil

New York, 10. novembra. Kakor se zatrjuje, namerava guverner Federal Reserve Boarda Eugen Meyer zaradi spora s tajnikom zakladnega urada podati ostavko. Njegov naslednik najbrže ne bo imenovan pred 4. marcem 1933. to je dnevom, ko bo nastopil novo izvoljeni predsednik svoje mesto.

Memoranda v vladi

New York, 10. novembra AA. Po vesteh iz Washingtona bo Hoover na čelu te dni povabil Roosevelta k sebi v Belo hišo da se z njim porazgovori glede ameriške politike Zdrženih držav. Stimson pričakuje, da bo Roosevelt kmalu menoval novega zunanjega ministra, da bo mogel svojega naslednika uvesti v posebej zunanje ministrstvo. — Predsednik senatnega odbora za zunanje zadeve Borah bo, kakor se govori, nasledil senator Swanson, ameriški delegat na razorožitveni konferenci.

Grčija pred novo vladno krizo

V novi vladi je prišlo do nesoglasij, ki bodo najbrž imela za posledico razpad koalicije

Atene, 10. novembra. Kakor kaže razvoj dogodkov, bo v Grčiji že v prihodnjih dneh izbruhnila nova kriza vlade. Nova vlada pod predsedstvom predsednika monarhistične stranke Tsakdarisa je že prve dni svojega obstanka. Še predno se je predstavila parlamentu, zašla v težkoče. V vladi sami je prišlo do nesoglasij glede taktike. Tsakdaris se hoče izogniti nevarnosti, da bi mu parlament, v katerem ima Venizelos večino, izrekel nezaupnico in zaradi tega noče postaviti vprašanja zaupnice ob priliki debate o vladnem programu. Nasprotno pa vztraja Kondilis na tem, da se predstavi vlada parlamentu in zahteva od njega zaupnico, povdarjajoč, da vlada sicer nima dovoljne moralne zaslonbe za izvedbo svojega programa. Če Tsakdaris ne bo ugodil tej zahtevi, grozi Kondilis z demisijsko, kar bi imelo za posledico razpad koalicije bivših opozicijskih strank. V političnih krogih sodijo, da bi v tem primeru sestavil Kafandaris manjšinsko vlado z naložbo, da razpusti parlament in izvede

nove volitve. Odločitev mora pasti v bližnjih dneh, ker se bo parlament sestel najbrže še ta teden.

Hitler čuti Papenovo pest

Berlin, 10. nov. AA. Vlada je prepovedala list »Völkischer Beobachter« v Monakovem, ker je pričel objavljati članke proti Papenu. List je prepovedan od 14. novembra t. l. Prepoved je tem važnejša, ker se je zgodila po volitvah in kaže, da je napetost med vlado in Hitlerjem le še narasla.

Vladna komisija za saarsko ozemlje je odredila takojšen razpust vseh vojaških organizacij narodnih socialistov, ker so oblasti pri hišni preiskavi strankinega urada našle listino, iz katerih izhaja, da so te organizacije v nasprotju z dekretom z dne 12. septembra 1928.

Odlikovanje

Beograd, 10. novembra. S kraljevim ukazom je odlikovan z redom sv. Save I stopnje vpočkani ben moravske banovine dr. Jeremija Živanović.

Krvava bitka v Ženevi

Celonočna ulična borba med vojaštvom in komunističnimi demonstranti je zahtevala 10 mrtvih in 53 hudo ranjenih

Ženeva, 10. novembra. V pretekli noči je prišlo v Ženevi do dogodkov, ki spominjajo prej na dogodke v kakem nemškem industrijskem centru, kjer je razbrzdanost političnih mas dosegla vrhunec, kakor pa na sedež najvišje mirovne institucije na svetu. Po ženevskih ulicah je snoči tekla kri skoroda v potokih in lista žrtev beleži 10 mrtvih in 53 hudo ranjenih, od katerih se mnogi bore s smrtno.

Do teh dogodkov je prišlo iz prav neznanega razloga. Nedavno osnovana nacionalna unija, ki je neke vrste meščanska stranka, je priredila v občinski dvorani v takozvanem Plain-Palaceu protestno zborovanje proti nedavnemu govoru nacionalističnih voditeljev Nizola in Dickerja, da bi tako javno protestirala proti njunim izjavam. Socialisti, katerim so se pridružili tudi komunisti, pa so sklicali na ulici demonstracijo, na kateri je imelo govore več socialističnih voditeljev.

Naposled so demonstrantje skušali vdreti v pa'čo, da bi napadli zborovalce. Policija je to sicer preprečila, bila pa je preslaba, da bi mogla demonstrante razpršiti. Zaradi tega je bilo poklicano na pomoč vojaštvo. Prispele je četa rekrutске šole. Ob pogledu na vojaštvo je od komunistov natihnila razbura, ki se hodi odvijala in napadla tudi vojake. Rekrutom so trgali čepice, jim odvzemali puške ter jih pričeli pretepati. Poveljnik čete se je nato z vojaštvom umaknil do mostu Point d'Arv, od koder je najprvo pozval množico, naj se takoj razide. Demonstrantje so nato odzvonili s kamenjem.

Tedaj je bilo izdano povelje za uporabo orožja in vojaštvo je pričelo streljati v množico s strelno puško. Množica se je nato sicer začasno umaknila, kasneje pa je znova navalila na vojaštvo in ga obkolila od vseh strani. Vojaštvo je nato uporabilo vse orožje in razvila se je pravcata bitka, v kateri so reglale strojne puške, kakor na bojnih poljanah.

Učinek je bil seveda strašen. Po ulicah je bilo vse polno ranjenih in mrtvih. Šele v zgodnjih jutranjih urah, ko je vojaštvo zasedlo vsa križišča in vsa strateško važna mesta, je zavladal mir. Do zjutraj so našli 10 mrtvih. V bolnicah pa je dosedaj 53 hudo ranjenih, od katerih se mnogi bore s smrtno. Med mrtvimi je tudi več inozemcev, kojih identiteta pa še ni ugotovljena. Lažje ranjenih je bilo več sto. Deloma so jih v bolnicah za silo obvezali in odpustili domov, deloma pa so se poskrili, da bi jih oblasti ne zasledovale.

Še v teku noči in v teku današnjega dopoldneva je izvršila policija preko 200 aretacij. Da bi se izognilo nepopravi, so zaprli vse socialistične in komunistične voditelje. V vsem mestu vlada silno razburjenje in je položaj skrajno napet. Davi so se širile vesti, da bo vodstvo demonstracij proglasilo v Ženevi generalno stavko. Predsedstvo socialistične stranke je interveniralo pri vladi ter zahtevalo takojšnjo umik vojaštva z ženevskih ulic in strogo kaznovanje poveljnika, ki je dal nalog za streljanje, kakor tudi odstavek šefa policije. V Ženevo je prispel danes polk pehote in bataljon narodne garde.

Anketa o organizaciji pomožne akcije

Poročila in predlogi o pomoči brezposelnim v dravski banovini

Ljubljana, 10. novembra. Davi ob pol 11. je ban g. dr. Marušič v dvorani banke uprave otvoril anketo o organizaciji in centralizaciji pomožne akcije, ki naj bi prinesla pomoč brezposelnim in najbednejšim v vsej banovini. Razen gg. bana in podbana ter načelnika dr. Leonarda Stareta in zastopnikov VI. oddelka dr. Dolšaka, dr. Karlina in Kuhariča ter policijskega inspektorja Batalja je bila pri anketi zastopana tudi uprava policije, navzoč je bil pa tudi komandant žandarmerije polkovnik Tartaglia ter zastopstva občin Ljubljana, Celje, Maribor, Murska Sobota, Koper, Kranj, Jesenice, Zgornja Siska, Moste, Trbovlje, Zagorje, Senovo, Vič, Smartno pod Smartno goro. Oblastni odbor Rdečega križa in njegov krajevni odbor, Kolo jugoslovenskih sester in razna druga karitativna društva.

Ko je ban pozdravil udeležence, je poudarjal, da nam težki časi nalagajo dolžnosti, ki jih skušamo izboljšati najbednejšim v pomoč. Kraljevska vlada in banovinska uprava bosta storili vse, kar je mogoče, treba je pa tudi sodelovanja vseh privatnikov in organizacij. Že lani je bil uspeh akcije znaten, letos bo pa s širšo organizacijo gotovo rodila še boljše rezultate. S trdim delom bomo gotovo dosegli močno socialno pomoč, a tudi drugi rezultati akcije bodo v korist bližnjemu.

Zdravstveni šef dr. Dolšak je v obširnem poročilu poročal o najrazličnejših merah, ki so potrebne za uspešno pomoč. Zlasti je pa poudarjal organizacijo prehrane in vprašanje evidence vseh pomoči potrebnih. Zato je važna informativna služba, ki naj se centralizira v osrednjem pomožnem odboru dravske banovine, kamor naj bi svoje zastopnike poslali banovina, občine, delavske organizacije in dobrotelna društva. Ta odbor naj bi bila najvažnejša postojanka za nabiranje prispevkov, ki bodo namenjeni za večje in obče cilje širšega obsega. Pravilno se pobija brezposelnost s tem, da se omogoči vsem zaposlitev. Po tem referatu je policijski inspektor Batagelj poročal o posledicah socialne bede na kriminalnost, ki je zavzela silne dimenzije. Zato je pa zaposlitev nujno potrebna, zlasti pa omejitev beračenja.

K referatom se je oglasil tajnik Delavske zbornice g. Uratnik, ki se je zahvalil za sklicanje ankete, ter zlasti pripomnil sestavo velike statistike o brezposelnosti. Obenem je pa naznanil, da je delavstvo zadovoljno z uvedbo prostovoljnega davka za pomoč brezposelnim, taloo da bi delavci žrtvovali po pol dinarja na te-

den, delodajalci pa od vsakega delojemalca po en dinar na teden. Tako bi dobili v šestih mesecih 3 milijone Din, obenem bi se pa moralo poskrbeti za velika javna dela in za centralno evidenco brezposelnih.

Za strokovno komisijo je govoril g. Lombardo, ki je predložil deklaracijo, da je delavstvo pripravljeno žrtvovati podporo, žrtvujejo naj pa tudi privatniki, a oblasti in občine naj organizirajo zasilna dela. Deklaracija predlaga tudi uvedbo stroge kontrole glede predpisov zakona o zaščiti delavcev v pogledu delovnega časa.

Zupnik Finžgar je v imenu vseh karitativnih društev predvsem poudarjal, da mora v naši banovini 300.000 oseb, ki imajo delo in premoženje, preživeti onih 100.000, ki so brez kruha. Dajmo vsaj nekaj ur vsakemu delu. Zakaj kdor enkrat berači ne prime nikdar več za delo. Ne dajmo miloščin, temveč zaslužek. Oblasti ima v rokah tudi silo izvršbe, zato naj pa prebivalstvo skuša prisiliti, da zbere toliko, kolikor je potrebno za najskromnejšo prehrano in zaposlitev revežev.

Ob zaključku lista govori župan iz Senovega dr. Benedičič.

Svečan sprejem Gömbösa v Rimu

Rim, 10. novembra. O polnoči je prispel z brzovlakom v Rim madžarski ministrski predsednik Gömbös. Kljub pozni uri ga je na kolodvoru osebno pričakoval ministrski predsednik Mussolini ter se z njim pristrčno pozdravil in ostal v daljšem razgovoru. Sprejemu so prisostvovali tudi vojni minister general Gazzera, minister za zrakoplovstvo general Balbo, rimski guverner in rimski prefekt ter številni višji uradniki zunanje in notranje ministrstva. Navzočno je bilo tudi osebje madžarskega poslanstva. Ob odhodu s kolodvoja je večja množica fašistov prirejala Gömbösu viharne ovacije.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA DRAMA
Devize: Amsterdam 2311.51 — 2322.87, Berlin 1364.03 — 1377.83, Bruselj 798.85 do 802.79, Curih 1108.35 — 1113.85, London 189.64 do 191.24, New York ček 5733.25 — 5761.51, Pariz 225.71 — 226.83, Praga 170.45 — 171.31, Trst 294.24 — 296.64.

INOZEMSKÉ BORZE

Curih: Pariz 20.865, London 17.14, New York 519.25, Bruselj 72.075, Milan 26.59, Madrid 42.475, Amsterdam 208.55, Berlin 123.25, Sofija 3.74, Praga 15.38, Varšava 58.15, Bukarešta 3.065.

CONRAD VEIDT kot

Rasputin

Pride! Pride!

**Demon zadnjega carja!
Demon in svetnik v eni osebi!
Demon ljubezni in strasti!**

Vprašanje trošarine na električno strujo

Kako naj bi se pobirala trošarina do izdaje novelirane pravilnika

Ljubljana, 10. novembra. V zadevi državne trošarine na električno strujo se je vršila v dravski banovini pismena anketa, ki je pokazala polno upravičenost zahteve, da se malim konzulentom-pavšalistom zaračuna trošarina po idealnih kilovatnih urah, dočim naj se smatra pri industrijskih podjetjih vsa porabljena električna struja kot struja za pogon, vključno strujo, ki jo podjetja dobavljajo svojim delavcem in nameščencem za razsvetljavo in drugo hišno uporabo. 5. t. m. je bila v finančnem ministru konferenca, ki je razpravljala tudi o trošarini na električno strujo. Obširno poročilo je podal g. ing. M. Šuklje, ki je navajal uspehe ankete v dravski banovini. Število najmanjših konzulentov-pavšalistov znaša v Sloveniji blizu 7.000. Stroški za postavitev strujomerov bi znašali pri njih nad 4 milijone in predvidoma 20krat toliko, kolikor bi znašal enoletni donos trošarine od struje, ki jo ti pavšalisti konzumirajo. Nemogoče je naprtili tako ogromne stroške siromašnim konzulentom, ki pripadajo večinoma kmetiškemu in delavskemu stanu.

Na podlagi teh in drugih ugotovitev je poročevalec predlagal, naj finančni minister nemudoma zamenja sedanji pravilnik z novim. Finančno ministristvo bo proučilo to vprašanje in skušalo izdati take predpise, da stroški za strujemere ne bodo potrebni. Biti pa mora zanjamčen donos trošarine v polnem obsegu zakonskih določil. Pomočnik finančnega ministra je izjavil, da bi se moglo ugoditi zahtevi, naj bi ministristvo nemudoma obvestilo vse zainteresirane, naj bi brez potrebe ne naročali strujomerov in drugega materiala za preureditve instalacij. Kar se tiče malih konzulentov-pavšalistov v omrežjih, ki istočasno oddajajo strujo enim konzumentom po strujemeru in drugim proti pavšalu, se mu vidi sprejemljiv predlog, da se malim pavšalistom trošarina odmeri po idealnih kilovatnih urah, to je po kvocijentu pavšalne odškodnine in normalne cene struje določene kategorije.

Stanovanja, trgovine in dr.		Javni lokali, hoteli, kavarne itd.	T o v a r n e		
v mestih	v vaseh		8 urno delo	16 urno delo	24 urno delo
50	33	80	25	120	250

Dobljeni rezultat deljen s 1000 predstavlja mesečni konzum določene kategorije za razsvetljavo Kwu. V kolikor je in-

staliranih nad 400 vatov pri enem konzumentu, se vzame samo 70% zgoraj izračunane vrednosti

Besedo imajo naši čitatelji

Malo več vzgoje

Zadnje čase sem se večkrat peljal proti Zidanemu mostu in sem opazoval naslednje: dijaki, ki se vozijo s prvimi popoldanskimi vlaki iz Šole, zasledijo, ker pridejo na daj na kolodvor, vse sedeže, dočim ljudje, ki imajo v mestu opravila in vsi utrujeni v zadnjem hiepu prihitijo na vlak. Ne dobe več prostora. Tako je bilo n. pr. tudi v soboto, ko je bil vlak ob 13.43 zelo poln, ker se je mnogo ljudi peljalo v Maribor. Na hodniku smo stali, dame in stari gospodje in ne enemu tistih dijakov, ki so zasedli kupaže, ni prišlo na misel, da bi napravil prostor starejšim ljudem. Sedeli so na široko razčepjeni po klopih, da ne bi imel še kdo mesta poleg njih. Eden je čital roman (uboga knjiga v takih rokah!), drugi so se pogovarjali o sportu. Neka starejša gospa se je ojunčila in vprašala: »Ali je še kaj prostora?« »Nič več«, je bil soglasen odgovor, dasi je bilo prostora še za dva. Zanimivo pa je bilo, da tudi sedaj niti eden ni vstal, da bi prepustil stari gospe svoj prostor.

Ta mladina vse dopoldne sedi v šoli, torej bi prav lahko stala, da bi mogli se deti oni, ki so morda vse dopoldne hodili po mestu. Ne vemo, ali se na naših srednjih šolah goji tudi družabna vzgoja; na vsaki način je taka neoliknost za mlade ljudi človeka prava sramota, pa tudi za šolo, ki bi morala vzgajati ljudi, ki vedo, kaj se spodobi. Ako je šola v tem pogledu brez moči, bi moral imeti sprevodnik nalogo od direktorja, da nauči neolikance pravilnega vedenja. Mi, ki gledamo dan na dan to vozečo se mladino, imamo o tem »šolanju« svoje mnenje in bil — razen častnih izjem — že davno odpravili to razvado. Gode se večših po vagonih kričajo stvari, da bi človek ne verjel, da je to naša srednješolska mladina. Celo o javni morali bi se dalo govoriti. Tu bi bilo treba napraviti red. Dijaki, ki se nedostojno vede, bi moral sprevodnik legitimirati in naznaniti ravnotojstvo, da izgubi pravico do vožarjenja. Celo kmetički ljudje se zgrežajo nad nedostoj-

nostjo te mladine. Pred vsem pa mislimo, da imajo potniki, ki plačajo celo vožnjo, v prvi vrsti pravico do sedežev. In če mladina sama tega ne ve, naj ji žel. direktorja pove, da olika zahteva, da se mlad, spošt človek umakne starejšemu, posebno damam, če vidi, da nimajo prostora. Ako bi po tej mladini hoteli presojati našo šolo in njeno vzgojo, bi morali dobiti o nji slabo mnenje. Kaj šele tujci! Življenje v vlaku je slika narodovega življenja. Če bi nos odili po tem!!! Potniki.

Domine exaudi orationem meam

Pod tem naslovom je izrazil g. Sinister željo in prošnjo, da bi se čitale maše v naših cerkvah v novoslovenskem jeziku ter je pripomnil ironično: »Ne ni isti za božjo besedo pregobe«. Naš slovenski jezik ni prav nič manj bogu všeč, od katerega izhaja, kakor latinski ali katerikoli drugi jezik. Zato pa je dobri bog uslišal prošnjo gospoda Sinisterja, predno jo je izrekel odn. napisal, ker se že nad poldrugo leto poje vsako nedeljo in vsak praznik ob 9. sv. maša ter se vrše vsi cerkveni obredi v novoslovenskem jeziku v kapeli slov. narodne cerkve v Ljubljani na Gospodovski cesti št. 9. Tja naj se potrdi g. Sinister in vsakdo, ki se hoče prepričati, kako globoko vpliva sv. maša v milem materinem jeziku na človeško dušo.

Da bo pa Vatikan privolil, da bi se smela čitati maša v novoslovenskem jeziku, na to pa menda lahko mirno čakamo do sodnega dne, ker je le predobro znano, da se je Rim vedno boril proti slovanskemu bogoslužju ter je preganjal vse zagovornike slovanskega bogoslužja od sv. Metoda, Grgrurja Ninskega, nadškofa Antona Gospodnetiča pa do današnjega dne. Saj je vendar splošno znana ljubezen latinskega Rima do Slovanov, katero vsak dan občutijo naši bratje okraj meje na svoji lastni koži! V znamenju te velike ljubezni so poslali mučenika nadškofa dr. Sedeja v pregodnji grob, so pripe-

ljali letos na velikonoči 20 sivolasih slovenskih duhovnikov v verigah v trišške ječe, ki so napravili grozen zločin, da so vernike spovedovali v slovenskem jeziku ali pa v cerkvi slovensko pridigovali itd. Zato pa prav zastopniki ključne proti latin-skemu Rimu. »Non veniet clamor tuus ad eum« (tvoj glas ne bo prišel do njega), ampak ostal bo »vox clamantis in deserto« (glas vpiljoteja v puščavi).

Dexter.

Zajec skočil v avtomobil

Trebne, 9. novembra.

O srečanju z zajcem, ki prvi pred avtomobilom v območju njegovih žarometov tudi kilometer daleč, bi vedel povedati skoro vsak avtomobilist več ali manj zanimivo zgodbo. Običajno konča tako srečanje s tem, da pobege oziroma zaide dolgočasno v temo ali pa pod kolesa vozila, posebno če ima vozač kaj lovske strasti. Bolje pa bo, da o tem molčimo, ker lovci še do danes nočejo priznati šoferskih legitimacij za lovske karte. Kaj lahko bi bilo prišlo v nekom kraju, do lastninske pravde, da ni zajec sam rešil zadeve. Ker mu je lovec s šofersko legitimacijo pozabil odvzeti drob, se je pošteno usmradil in strančki sta si potem dobrohotno ponujali druga drugi zajčjo pečenko. Poročati pa hočemo danes o nenavadnem srečanju oziroma o karambolu zajca z avtomobilom, ki bi lahko postal za vozača, spremljevalca in avtomobil ravno tako usoden, kakor za zajčika samega.

Ko se je vozil 3. t. m. zvečer nekdo Zagrebčan v družbi žene v avtomobilu mimo odcepa glavne ceste na banovinsko cesto proti Mirni v neposredni bližini Trebnjega, mu je nenadoma in v velikim zvenketom priletelo skozi zaprt okno vozila nekaj ravno v naročje. Za trenutek je izgubil vozač oblast nad krmom ter zavil v stran, vendar pa je imel še toliko prisotnosti duha, da je ustavil avto tik pred vogalom v bližini stoječe hiše. Na prestrašen krič žene so prihiteli ljudje s svetilkami in ugotovili, da je priletel v avtomobil velik zajec. Nenavadni dogodek so si razlagali tako, da je hotel v močnem zaletu skočiti od svetlobe privabljeni zajec s približno dva metra višje ležeče njive v svetlobni stožec žarometov, a ga je pri tem vozilo prehitelo in se je zaletel v okno avtomobila. Vozač, ki je bil lažje ranjen po obrazu od drobcev stekla, so nudili vsčani prvo pomoč in mu tudi pomagali pri montaži zadnjega kolesa, kateremu je kos razbita stekla prerezal plašč in zračnik. Po prestanem strahu sta le potnika zopet odpeljala dalje, najbrže premišljujoč o nenavadnem karambolu, morda edinstvenem v zgodovini avtomobilizma.

Odprte planinske koče

Ljubljana, 10. novembra

SPD sporoča, da so odprte in oskrbovane sledeče planinske koče in domovi: Dom v Kamniški Bistrici, Dom na Krvavcu in Koča na Veliki Planini.

Podružnica SPD v Celju sporoča, da so odprte sledeče koče: Piskernikova in Tilerjeva koča v Logarski dolini, Mozirska koča na Mozirski planini in Celjska koča v Celjskem pogorju.

Podružnica SPD v Kranju naznanja, da je Valvazorjeva koča stalno odprta in oskrbovana. Glede ključev za Prešernovo kočo se je oglašati pri oskrbnici Valvazorjeve koče.

Mežiška podružnica SPD sporoča, da je Uletova koča na Peci oskrbovana ob sobotah in nedeljah do 1. decembra t. l. če bodo došle prijave. — Čim bodo snežne razmere ugodne, bo koča stalno oskrbovana vso zimo. V koči je nameščenih za zimske posetnike 44 postelj v kurjenih sobah. Vse prijave glede poseta je pravočasno poslati podružnici SPD »Pec« v Mežico.

Podružnica SPD v Škofji Loki naznanja, da je koča na Ljubniku odprta in oskrbovana vse leto. Pot je dobro markirana tako, da je dostop mogoč od vseh strani. Tura je zlasti priporočljiva v jesenskih dneh zaradi izredno lepega razgleda.

Upravni odbor SPD na Boču sporoča, da bo restavracija na Boču tudi letošnje zimo odprta in oskrbovana.

Podružnica SPD v Bohinju naznanja, da je koča pod Bogatinom zaprta. Kdor jo želi posetiti naj se zgasi pri g. Hodniku, gostilničarju v Bohinju.

Podružnica SPD Trbovlje javlja, da je Dom na Mrzlici odprt in oskrbovan vse leto.

Podružnica SPD v Črnomlju sporoča, da je planinski dom na Mirni gori vedno odprt in oskrbovan.

Podružnica SPD v Litiji sporoča, da sta Tomazinova koča na Sv. Gori in koča na Sv. Planini vse leto odprti in kar najboljše oskrbovani.

Podružnica SPD v Trzinu naznanja, da so v njenem področju odprte sledeče planinske postojanke: Planinski dom na Kofcah, Smučarski dom na Zelenici; oba vse leto odprta in oskrbovana. Prav tako je stalno odprta in oskrbovana okrepčevalnica na Ljubelju. Na Zelenici je za prvo silo za smučarje dovolj snega.

Podružnica SPD Zidani most sporoča, da je planinski dom na Lisci odprt in oskrbovan.

Johann Strauss

Ljubljana, 10. novembra

Ze samo ime kralja valčka je najsigurnejše jamstvo za lepoto filma, ki smo ga snoti prvič poslušali in gledali z največjo naslado. Ze samo zaradi prekrasnih Straussovih kompozicij, zaradi odličnega petja in oživljajoče glasbe bi bila dvorana pri vsaki predstavi razprodana, vso to svežo glasbo pa povišuje še izvrtni igralci in krasne igralko ter žudovito pristna dunajska inscenacija z najbogatejšo opremo. Ze samo slike cvetočih travnikov vabljivega Dunajskega gozda so pesmi!

V Johanna Straussa — temperamentnega Michaela Bohnena — je vse zaljubljenost, zlasti pa kakor bonbonček sladka Lili — Lili Parry — ki nori za njo tudi naduti polkovnik grof Domsky. Tudi mala Mici — Gretl Theimer — je zaljubljena v komponista, čeprav je zaročena z ministrom tajnikom, komičnim Tipferlom, ki ga prav dobro igra Max Schipper. Pod vplivom Lili je Strauss komponiral »Netopirja« in Lili mu obljubi roko, če bo opereta imela uspeh in bo on imenovan za dvornega kapelnika. Sijajen in velekomiten dunajski tip je Straussov založnik in najboljši prijatelj Haslinger, že znani nam komik Paul Hörbiger, važno vlogo pa igra tudi Straussov brat Jožef, komponist »Vis-a-vis«, ki mu končno ostane Mici. »Netopirja« na Dunaju izživljajo, obupana Lili gre z grofom Domskym v Pariz, kjer jo pa dohiti Strauss. Drug drugemu se odpovesta, vendar ju pa ljubezen premaga, da po uspehu »Netopirja« v Berlinu s slavnostno dunajsko porcelansko vožnjo srečno zaključita opereto.

Malo je operet, kjer bi bilo tako malo nepotrebnega, saj je ta film res poln in ves prepojen z nesmrtno Straussovo muziko in dunajskim šarmom, da bi ga poslušali in gledali vso noč, zato so pa tudi snotnji nad vse zadovoljni gostje sklenili, da obiščejo še repize. Film je res Johann Strauss v pesmi in ljubezni!

Sport

Ilirijani v Kamniku

Preteklo nedeljo je gostovala v Kamniku težko-atletška sekcija SK Ilirije in nastopila v Kamniškem domu z rokoborbo, dviganjem uteži in boksom. Izvajanje atletov, ki so vsi mladi in polni veselja do te panoge sporta, je bilo odlično in brezhibno. Rokoborba je šla gladko od rok, zanimanje je bilo veliko za dviganje uteži, ki je doseglo tudi višek večera. Mnogi so videli dviganje uteži prvič in se niso mogli načuditi, da za dvig ni potrebnega le silova sila temveč tudi tehnika in trening. Za zaključitev je sledila še točka boksa, ki je bil prav živahen.

Načelnik t. atl. sekcije g. Tone Kos je razložil namen gostovanja: hoče se propagirati zanimanje za težko atletsko panogo, drugega nič in če bodo taka gostovanja, ki jih bo več po vseh krajih, rodila uspeh, bo mladim ilirijanom v veliko za-dovoljstvo.

Obisk s strani Kamničanov je bil povprečen — lahko bi bil in moral bi biti večji, saj spored, ki se je izvajal, bi zaslužil polno dvorano. R. K.

Tek uedinjenja 1. decembra

Akademski sportni klub Primorje v Ljubljani priredi tudi letos internacionalno propagandno lahkoatletsko tekmovanje po Ljubljani in preko ljubljanskega Grada. »Tek uedinjenja« dne 1. decembra s startom ob 11. uri dopoldne. Teklo se bo po dveh različnih progah s skupnim startom pred ljubljansko kreditno banko na Dunajski cesti in skupnim ciljem pred Nerodnim domom na Aleksandrovi cesti.

Proge so naslednje: A) prva proga (daljša): Dunajska, Tavčarjeva, Komenskova, Resljeva, Kopitarjeva, Krekov trg, Studer-tovska, Na Okopihi, Grad, Pot na Grad, Karlovska, Privoz, Prule, Trnovski pristan, Krakovski nasip, Cojzova, Emenska, Vegova, Kongresni trg, Šelenburgova, Aleksandrova c. do Narodnega doma. Dolžina proge ca 5000 m.

B) druga proga (krajša): Dunajska, Tavčarjeva, Miklošičeva, Marjini trg, Stritarjeva, Mestni trg, Stari trg, St. Jakoba trg, Trubarjeva, Cojzova, Emenska, Vegova, Kongresni trg, Šelenburgova, Aleksandrova do Narodnega doma. Dolžina proge ca 2700 m.

Tekmovalci se dele v naslednje kategorije: 1. vojska, 2. neverificirani atleti do leta 1911, 3. neverificirani atleti leta 1911, 1912, 1913, 4. neverificirani atleti l. 1914, 1915, 1916, 5. juniorji l. 1914, 1915, 1916, 6. juniorji l. 1917, 1918, 1919, 7. seniorji že plasirani na progah preko 800 m, 8. seniorji še neplasirani na progah preko 800 m.

Atleti rojeni l. 1914 in mlajši ne morejo tekmovali na progi označeni pod črko A).

Tekmovanje se bo vršilo po pravilih JLAS.

Pravico nastopa imajo vsi verificirani atleti, neverificirani atleti, atleti z zabrano starta in oni, ki so kaznovani.

Prijave s priloženo prijavnino Din 5.— za neverificirane atlete, ki niso člani ljubljanskih klubov, Din 10.— za verificirane atlete (možemski atleti so prijavnine oproščeni), je poslali do 30. t. m. ob 12. uri na naslov: ASK Primorje, Tavčarjeva ul. 1-III.

Naknadne prijave se sprejemajo na dan tekmovalne eno uro pred startom v kavarni Emona proti dvojni prijavnini.

Nagrade: prvi trije plasirani v vsaki kategoriji plakete. Zmagovalec na dolgi progi si pribori v trajno posest srebrni pokal, prehodno darilo bana dravske banovine in ei-ocer po trikatni zaporedni zmagi oziroma petkratni zmagi v presledkih. Darilo brani-

l. 1929. in 1930. Susitti Albert (K. A. C. Celovec), l. 1931. Kreva Ivo (ASK Primorje) Zmagovalec na kratki progi si pribori po dvakratni zaporedni zmagi oziroma treh zmagah v presledkih prehodno darilo »Ribe«, srebrni pokal, ki ga za l. 1931. brani Ogrin Franc (ASK Primorje).

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Četrtek, 10. novembra, katoličani: Andrej Avel. Golobica, pravoslavni 2. oktobra.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Johann Strauss v ljubezni in pesmi.

Kino Ideal: Olimpija.

Kino Dvor: Wings.

Predavanje gospe dr. Tavčar-Konvalinka »O prehrani in negi dojenčaka« ob 20. v belih dvoranah hotela Union.

Ustanovni občni zbor JRKD za Koltejski okraj ob 19.30 v gostilni Sveti, Gerbičeva ulica 7.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Trnkoczy, Mestni trg 4 in Ramor, Miklošičeva cesta 20.

— Aktovko je izgubil odnosno pozabil včeraj nekdo v mestu. Pošten najditelj naj jo vrne proti nagradi v upravništvu našega lista.

Iz Celja

— Mojsirski izpiti v Celju. K mojsirskim izpitom, predpisanim po novem obrtnem zakonu, ki se vrše pred mojsirsko izpitno komisijo v Celju, se je doslej prijavilo 55 kandidatorov. Komisiji predseduje magistratni koncipist g. Josip Pogacnik, izprašujeta pa po dva strokovna mojsira. Izpit je polagalo doslej 29 kandidatorov, izmed katerih jih je 24 napravilo izpit, 6 pa jih ima popravljen izpit iz teorije. Mojsirski izpiti so doslej napravili: čevljarji: Anton Borščak z Brega pri Celju, Franc Kač iz Celja, Franc Matko iz Braslovca, Franc Leben iz Laškega, Franc Meserko iz Artič, Josip Volčavšek iz St. Lenarta pri Brežicah in Vincenc Vodeb iz Celja; pekli: Karol Paučič iz Brega pri Celju, Josip Tof iz Celja in Alojzij Emeršič iz Gaberja pri Celju; mesarji: Alojzij Svarinc iz Gaberja, Franc Sovinc iz Gaberja, Josip Plautenstein iz Slivnice in Franc Romih iz Vitanja; mizarja: Joško Malgaj z Ljubeece pri Celju in Josip Koprivšek iz St. Jurija ob Taboru; krojači: Anton Uršič iz Celja, Franc Lapornik iz Celja, Andrej Vodičar iz Celja in Janez Filej iz Loč; ključavničarja: Ivan Jereb in Jakob Možina, oba iz Trbovlje; mehaniki: Franc Mežek iz Celja; urar: Herman Loibnegger iz Celja. Mojsirski izpiti se še nadaljujejo.

— O postanku naše zemlje in o davno izumirli predpotopnih živalskih velikanih bo predaval v ponedeljek 14. t. m. ob 20. na Ljudskem vsenčilišču (v risalni meščanske šole) docent ljubljanske univerze g. dr. Rakovec. Predaval bo tudi zanimive skopične slike.

— Dvoje važnih zborovanj v Celju. V nedeljo 20. t. m. ob 9. dopoldne se bo pričel v mali dvorani Celjskega doma kongres sodarskih mojsirjev Jugoslavije, ob 15. pa v celjskem obrtnem domu redni letni občni zbor Zveze obrtnih dravstev za dravsko banovino.

— Nogomet v nedeljo. V nedeljo 13. t. m. ob pol 11. dopoldne se bo pričela na sportnem igrišču pri »Skalni klek« drugorazredna prvenstvena nogometna tekma med SK Olimpom iz Celja in SK Laškim. Ob pol 5. bo na Glaziji pričetek druge odločilne kvalifikacijske tekme med SK Rapidom iz Maribora in SK Celjem, ki je v nedeljo 6. t. m. v Mariboru podleglo Rapidu v razmerju 1 : 5 (0 : 1).

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.
Četrtek, 10. novembra: Marij, Red B.
Petek, 11. novembra: Zaprt (generalka).
Sobota, 12. novembra: ob 20. uri Celjski grofje. Dijaška predstava po značnih cenah. Izven.
Nedelja, 13. novembra: ob 15. uri Srce igračk. Mladinska predstava. Premijera.

— Opozorjamo, da se igra drevi v ljubljanski drami veseloigra Roksi za red B, in ne kakor je bilo prvotno napovedano, Marij, za isti abonma. Roksi je izvrstna veseloigra in se pravkar tudi v Zagrebu vpizirajo z največjim uspehom.

Večerna dijaška predstava. V soboto 12. t. m. zvečer ob 20. se vpizirajo to globoko znanih cenah Kretova drama »Celjski grofje«. Za dijaške predstave so cene s takimi vred na novo urejene in nekoliko nižje, kakor so bile do sedaj. Predstava je namenjena v prvi vrsti dijaštvu, pa tudi drugemu občinstvu, ki se hoče poslužiti globoko znanih cen.

OPERA

Začetek ob 20. uri.
Četrtek, 10. novembra: Fra Diavolo.
Red A.
Petek, 11. novembra: Erika. V proslavo 25letnice umetniškega udejstvovanja g. Bojana Pečka. Izven.
Sobota, 12. novembra: Hlapec Jernej. Red C.
Nedelja, 13. novembra: ob 15. uri Erika. Znižane cene. Izven. Ob 20. uri Seviljski brivci. Gostuje g. Boris Popov. Izven.
Ponedeljek, 14. novembra: Zaprt.

Drevi se poje v operi Auberjeva opera Fra Diavolo za red A. Fra Diavolo je ena najboljših komičnih oper svetovnega repertoarja.

Za jubilejno predstavo g. Bojana Pečka vlada veliko zanimanje ter je velika večina sedežev že razprodana. Jubilat, ki je vester, požrtvovalen in spoštovan član našega gledališča, to tudi v polni meri zasluži. Vpizirjo se opereta Erika, izven abonmana.

CONRAD VEIDT kot

Rasputin

Pride! Pride!

Velefilm o možu, kateremu se je klanjala vsa carska Rusija! Na višku svoje moči in njegova smrt.

Ljubitelji večnelepih Straussovih valčkov,
Ljubitelji očarljivih melodij in ari
Ljubitelji zabavnih in dovtipnih filmov

DANES OB
4., 1/8. in 1/10
ZVEČER

oglejte si prekrasni film

Johann STRAUSS

v ljubezni in pesmi

Mnogo petja, mnogo
go smeha!
Mnogo nepozabnih
prizorov!

Komorni pevec tenorist
MICHAEL BOHNEN
Lee Parry, Paul Hörbiger, Gretl Theimer
ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124

Dnevne vesti

— Naši vinogradniki in Rooseveltova
znaga. Nekateri hrvatski in primorski
vinogradniki so dobili od svojih sorodni-
kov in prijateljev iz Amerike pisma, ki
jih tolažijo, da bo v primeru Rooseveltove
znage odpravljen prohibicija v Ameriki
in da bo sledilo veliko povpraševanje po
evropskih vinih. Zato naj nikar ne hite
s prodajo letošnjega pridelka. In vinogradi-
niki res niso hoteli prodati letošnjega vi-
na, čeprav so se že pojavili kupci.

— Mirovni dan. Skoro po vsej Evropi
proslavljajo obletnico sklenitve miru na
dan 11. novembra. Ob 11. dop. se ustavijo
vsi obrati, vse delo počiva in šole za dve
minuti v spomin padlih v svetovni vojni.
Za letošnji mirovni dan skuša podpisana or-
ganizacija uvesti to lepo mirovno in pietet-
no navado tudi pri nas. Jutri ob 11. bo ape-
lirala za mir po radiu. Dalje se je obrnila
na vse pristojna delavska društva in na
Zvezo industrijskeve. G. ban se je obrnil s
tem predlogom na vlado. Pozivamo vso jav-
nost, da se spomni jutri ob 11. dop. žrtev
svetovne vojne. — Zveza bojevnikov.

— Obrotniki tečaji za nemščino. Zavod
za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v
Ljubljani priredi za obrotnike in pomočnike
tečaj za nemščino, ki se bo vršil v Ljublja-
ni ob večernih urah vsak teden dvakrat.
Tečaj bo samo za one, ki so že dovršili za-
četniški tečaj ali že obiskovali nadaljevalni
tečaj v prejšnjem letu. Sprejemajo se seveda
v prvi vrsti mojstri. Pristopnina znaša 10
Din mesečno, vendar pa bo zbornica re-
venje obrotnike in pomočnike oprostil delo-
ma ali v celoti te pristojbine, ako pokažejo
uspešen napredek in reden obisk tečaja.
Prijaviti se je do srede 16. novembra t. l.
pismeno z dopisnico ter navedbo točnega
naslova pri Zavodu za pospeševanje obrta
Zbornice za TOI v Ljubljani.

— Slovenci v Kruševcu. V Kruševcu,
srecu Sumadije, ki je važno industrijsko
mesto, je dovolj kruha za pridne roke in
tam je mnogo Slovencev. Domačini jih po-
znajo kot marljive in poštene delavce.
Mnogi so naročeni na »Slovenski Narod«,
ki ga, kakor nam pišejo, z veseljem čita-
jo. Brez njega bi jim bilo dolgčas po do-
maćih krajih, ker jim je list edina stalna
zveza z ožjo domovino. Posebno jih ve-
seli, da čitajo zadnje čase toliko novic iz
Trebnjega. V Kruševcu je namreč tudi
več Dolenjcev, ki se seveda v prvi vrsti
zanimajo za novice z Dolenjskega.

— Jugoslovanski pevci na Slovaškem. V
ponedeljek popoldne je prišlo v Bratislavo
pevsko društvo iz Novega Sada. Jugosloven-
ski pevci so bili priščno sprejeti. Zvečer
so priredili zelo dobro obiskan koncert.

— Dobave. Direkcija državnega rudnika
Velenje sprejema do 21. t. m. ponudbe glede
dobave 180 komadov električnih žarnic, 60
komadov žilnih in žimnatih krtac, 100 kg
brodarskih žebelj, 6000 komadov krajni-
kov, 45 m³ jamskega lesa ter glede dobave
električnega materiala: žarnic, žic, pod-
ložnih plošč, kontaktnih vijakov itd.

— Prodaja. Dne 14. t. m. se bo vršila
pri glavni carinarnici v Ljubljani javna
prodaja raznega blaga: kovinski predmeti,
kemnični izdelki, igralne karte, galanterijski
bakreni izdelki, konfekcija, pločevinasti iz-
delki, saharini itd.

— Nova grobova. Včeraj je pobrala
daljša bolezen v Ljubljani splošno znana
kavarnarja g. Josipa Carla, lastnika Narod-
ne kavarne v Gosposki ulici. Pokojni se je
izhuj kavarniške in gostilniške obrti v Ljub-
ljani, nato je bil po dolga leta plačilni na-
takar v Unioni. Po vojni se je prvič osa-
mosvojil. V Florijanski ulici je ustanovil
majhno ljudsko kavarno, kmalu je pa pre-
vezel od g. Krapeža Narodno kavarno, ki jo
je v največje zadovoljstvo vseh gostov vo-
dil do smrti. Pokojni je bil znan in mar-
kantna osebnost, ki ga je poznalo skoraj vse
mesto. Bil je član raznih naprednih dru-
štev sportskih klubov itd. Za njim žali-
sopraga s tremi hčerkami ter sinom Jožkom,
ki bo po očetu prevzel in vodil kavarno.
Pogreb pokojnega Carla bo v petek 11. no-
vembra ob 15.30 iz hiše žalosti na pokopa-
lišče k Sv. Križu. — V bežigraskem okraju
je umrla ga Rozalija Jerajeva. Pokojna je
bila blaga in dobra gospa. Za njo žalujejo
hčerki Ruža in Anka. Pogreb pokojnice se
bo vršil v petek ob 14.30 iz hiše žalosti.
Bežigrad 16. na pokopališče k Sv. Križu.
Bodi pokojnika ohranjen blag spomin, pre-
ostali pa naše sožalje!

— Vreme. Vremenska napoved pravi,
da ni pričakovati nobenih izprememb. Pu-
sto jesensko vreme imamo že več dni in

je po vseh krajih naše države enako. Naj-
višja temperatura je znašala včeraj v Spli-
tu 17, v Skoplju 15, v Beogradu 14, v
Ljubljani 12, v Sarajevu 11, v Mariboru
10, v Zagrebu 9 stopinj. Davi je kazal baro-
meter v Ljubljani 768.1, temperatura je
znašala 7 stopinj.

— Razne nesreče. Terezija Gliha, 64letna
užitkarica iz Žužemberka, je doma tako ne-
srečno padla z lestve, da si je zlomila desno
roko. — Andrej Uran, 38letni ključavničar
iz Ržiš, je padel s koleša in je precej razbil
koleno. Oba ponesrečenca so prepaljali v
bolnico.

— Po nerodnosti ustrelil mater. V ne-
deljo je 30letni kmet Mirko Bračević v
vasi Svedruže pri Krapini po nerodnosti
ustrelil svojo 60letno mater. Basal je pu-
ško, ki se mu je nenadoma sprožila in strel
je zadell mater v glavo, tako da je obležala
mrtva.

— S kolum po glavi. Davi so prepeljali
v bolnico 22letnega posestnikovega sina
Ignaca Strnada iz Zdenške vasi pri Kočevju,
ki mu je nekdo voščil dober večer s kolum
po glavi. Strnadova poškodba je resna, ven-
dar ni nevarnosti za njegovo življenje.

— Volkovi v primorskih vaseh. Zadnje
dni je bilo po nekaterih krajih Hrvatskega
Primorja zelo hladno in mraz je prignel
volkove s planin v vasi. Kmetu Vasi Cveti-
ču v vasi Bateri so volkovi pri belem dnevu
napadli čredo ovac in mu raztrgali osem
ovac.

— Krvava blagoslovitev cerkve. V
sremski vasi Beški so v nedeljo blagoslo-
vili nemško evangeljsko cerkev. Prišlo je
mnogo ljudstva, pa je nastal v gostilni
pretep zaradi deklet. Ubit je bil 24letni
Radivoj Starčević, več fantov je pa odne-
slo težje in lažje poškodbe.

— Dva brata ubil. V vasi Slatini blizu
Sarajeva je kmet Toma Tomičič oral zem-
ljišče, ki ga je dobil od države in najem.
V bližini sta orala tudi državno zemljišče
brata Milana in Radoslava Stolič. Na meji
so se kmetje sprli in stekli. Tomičič je za-
mahnil s sekuro in odsekal Milanu Sto-
liču glavo, tako da se je zatrknila po
njivi. Zamahnil je še drugič in ubil tudi
Radoslava Stoliča, potem se je pa sam ja-
vil orožnikom.

Pri boleznih srca in poapnenju žil,
nagnjenosti h krvavitvam in napadnih ka-
pi zasigurava »Franz Josefov«
lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega
napora. Znanstvena opazovanja na klini-
kah za bolezni krvnih cev so izkazala,
da služi »Franz Josefov«
dobro starejšim ljudem. »Franz Josefo-
v«
grehca se dobi v vseh lekarnah,
drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

—lj Stanje brezposelnosti v Ljubljani.
Bolj, ko stopamo v zimo, bolj se veča število
brezposelnih v Ljubljani. Po zadnji stati-
stiki Borze dela v Ljubljani, je sedaj v me-
stu brez posla 1743 moških (pretekli teden
1688) in 1034 žensk (pretekli teden okrog
900). V statistiki so vpisani samo kvalifi-
ciran delavci in profesionalisti vseh strok.
koliko je pa brez posla ne kvalificiranih de-
lavcev, ni točno znano, gotovo pa okrog 2
do 3000. Pri Borzi dela je vsak dan 150 do
300 prosilcev za službo, prosta mesta so pa
3 ali 4 na razpolago. Največja brezposelnost
se vedno veda v kovinski industriji, poleg
tega je brez posla mnogo krojačev, pekov,
pisarniških uradnikov in trgovskih sodru-
žnikov. Vsekakor je pa brezposelnost v Ljub-
ljani v primeri z graško majhna. Po zad-
nji statistiki je v Gradcu brez posla 12.404
oseb.

—lj 19.130 bolnikov je sprejela uprava
ljubljanske bolnice do včerajšnjega dne,
torej že za 2000 več, kot lani vse leto. Se-
veda so vsi oddelki stalno prenapolnjeni in
morajo bolniki v nekaterih oddelkih težati
na zasilnih ležiščih.

—lj Javna dela. V mestu je vedno nekaj
manjših del na prostem, ki ljudi tudi zani-
majo. Na Gradnovem nabrežju prestavljajo
telefonske napeljevalne starih brozjavnih
drogov na nove višje. Telefonskih vodov je
bilo tukaj toliko, da so bili spodnji že pre-
nizki. Gradnov nabrežje se je lani po re-
gulaciji struge ob njem precej razširilo.
Urejeno seveda še ni, le zračan je pridob-
ljen prostor. Po ureditvi po načrtu prof.
Plečnika se bo nabrežje menda spremenilo
v park. Toda naj bo ureditev kakršnakoli,
brozjavni drogovji bodo neuporabljivi kot
arhitektonski element. In slej ali prej bodo
moral v mestu povsod položiti kable name-

sto zunanjih telefonskih in podobnih napel-
jav. — Na Dvornem nasipu se vedno de-
lajo. Nabrežje bodo še letos kanalizirali. Te
dni polagajo stopnice v Gledališki stolbi.
To stopnišče bo zgrajeno še letos, dočim
Gerberjevo zgradbo prihodnje leto. — Ob
novem stopnišču pred uršulinsko cerkvijo
morajo asfaltirati še ploščadi. Asfaltirajo
danes, kar ljudi posebno zanima, ker ku-
hajo asfalt v posebnem stroju na bencinski
pogon. Takšen stroj bi zelo potrebovala na-
ša občina, za asfaltiranje v lastni režiji.

—lj Meso je na našem življenjskem trgu
res poceni in izvrstne kvalitete. O teh
cenah je pa vedno nekoliko kočljivo go-
voriti že zaradi tega, ker cene zelo vari-
rajo ter lahko dobiš govedino po 5 Din
kg, pa tudi po 12 Din. Odluča seveda pred-
vsem kvaliteta, nekoliko pa nedvomno tu-
di konkurenca. Če bi n. pr. zapisali, da
govedina po 8 do 10 Din ni lepa, bi s tem
nedvomno zelo razžalili prodajalce, ki jo
prodajajo po tej ceni. Razumljivo pa je
tudi, da lahko nastane nesporazum zaradi
ugotovitve, da je govedina po 8 do 10 Din
lepa. Ta ali oni bi namreč mislili, da lep-
še govedine ni na trgu ter da je dražja
»nake kvalitete. Zato je treba ugotoviti še
posebej k večeršnjim navedbam mesnih
cen, da je na trgu govedina tudi po 10
do 12 Din kg in da je to meso pitanih vo-
lov. To pa seveda ne spremeni ugotovitve,
da je meso po 8 do 10 Din tudi lepo. Naj
nam mesarji ne zamerijo, če smo objek-
tivni! Tedaj bodo prav tako lahko zado-
voljni z nami, kot smo mi z njimi.

—lj Skorijsko palačo so že začeli adap-
tirati ob Pogačarjevem trgu. Zidovje je
zelo debelo, kot navadno pri starejših
stavbah in delo ne bo lahko zlasti za-
radi podpiranja zgornjih zidov. Stavba ima
seveda tudi obokane stropne v pritličju,
zato sloni ogromna teža na zunanjem zi-
du, ki ga bodo predrlji za izločbe.

—lj Stopnišča pri Florijanski cerkvi so
se lotili včeraj. Začeli so podirati glavno
stopnišče, ki ga ni že dolgo nihče uporabl-
jal in je bilo proti cesti ograjeno z železno
ograj. Kamen se ni preveč preperel, zato
bodo stare stopnice obnovili, če bo kamen
še uporaben. Kot znano, bodo porabili tudi
stare stopnice, ki so jih podrli pri uršul-
ski cerkvi. Za novo, široko stopnišče bodo
potrebovali precej materiala, dela bo pa
tudi precej. Najbrž stopnišče letos ne bo
zgrajeno, a delo ni tako nujno, da bi ga ne
mogli odložiti do pomladi; čim pritisne
mraz.

—lj Ob Čevljarstem mostu se ljudje
ustavljajo presenečeni nad čudnimi, nekak-
šnimi kitajskimi klobuki, ki pokrivajo mo-
numentalne svetiljke. Da ne bo kdo mislil,
da so to vzorci modernih ženskih klobukov
ali, da so te lesene strešice zaključki sve-
tilnikov, je treba povedati, da so stebre
pokrili začasno zaradi tega, da bi ne tekla
voda v cevovod za električno napeljavo. Vo-
da bi namreč pozimi v stebrih zmrznila,
led bi pa razgnal lepe svetilnike ter bi jih
moral še enkrat betonirati, če bi jih hoteli
imeti.

Novemberska številka »FOTO-AMATERJA« edinega lista za foto-kino je izšla.

UsaR amater mora ta list imeti!

SPOROČITE NAM SVOJ NASLOV—
IN POSILJTE VAM GA NA OGLED.
LETNIK 1932 (TRI ŠTEVILKE) STANE
LE DIN 10.-

UPRAVA »FOTOAMATERJA«
LJUBLJANA — PREŠERNOVA UL. 5/I.

—lj O najnovejših odkritjih v vesoljstvu
bo predaval g. dr. Lavoslav Čermelj v pe-
tek 11. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani De-
lavske zbornice na Miklošičevi cesti. To
predavanje bo spremljano s številnimi ski-
optičnimi slikami, ki bodo predavateljeva
zanimiva izvajanja nazorno pojasnjevala.
Prirodoslovna sekcija Muzejskega društva
za Slovenijo upa, da bo s tem svojim prvim
poljudnoznanstvenim predavanjem uspešno
začela svojo nameravano serijo takih prire-
ditvev in vabi vse, ki se za to predavanje za-
nimajo na prav obilen obisk. Vstopnina bo
za sedeže 4 Din, za stojšča pa 2 Din, da se
krijejo stroški.

—lj Jugoslovensko kemijsko društvo,
sekcija Ljubljana, odsek za predavanje. V
petek 11. t. m. bo predaval v kemični pre-
davalnici realke. Vegova ulica 4 docent g.
dr. L. Klinc o temi: »Krvno barvilo in sin-
teza heminat. Predavanje se bo pričelo toč-
no ob 18. in je dostopno vsakomur.

—lj O prehrani in negi dojenčka bo
predavala ob 20. v Beli dvorani hotela Uni-
on specialista za otroške bolezni g. dr.
Tavčar-Konvalinka. Po predavanju diskusi-
ja. Vstop prost, dobrodošli prostovoljni pri-
spevki za kurjavo in razsvetljavo.

—lj Zaradi praznovanja praznikov bo
imela Jadranska straža-Ljubljana svojo tra-
dicionalno prireditev v slovenskih narod-
nih nošah 14. januarja 1933 v uniojski dvo-
rani, in ne kakor je bilo prvotno javljeno
7. januarja 1933. Naprošajo se vsa društva,
da izvolijo to vpoštevati in opustiti na ome-
njeni dan morebitne svoje prireditve.

—lj Velik simfoničen koncert priredi
Glasbena Matica v ponedeljek ob 10. v ve-
liki dvorani hotela Union, ko bo izvajala
Szymanovskega III. simfonijo »Nočni spev
za mešani zbor in orkester ter tenor solo
ter Stravinskoga Simfonijskega psalmod
za mešani zbor in orkester, a pomnoženi operni
orkester bo igral še Bravničarjevo najno-
vejšo overture »Kraj Matjaža. Vse program
bo v Ljubljani prvič izvajal, a dela glav-
nega reprezentanta poljske glasbe Szma-
novskega in kompozicije Rusa Igorja Stra-
vinskoga se izvajajo po vsem svetu in imajo
povsod največje uspehe. Stravinskoga slavn
Simfonijskega psalmod ima tri dele in je kompo-
zirana na latinski tekst, kakor jo bo pela

tudi Glasbena Matica. Kompozicija se glasi
mestoma kot velikanske orgle in je tipičen
zgodbov slovenske glasbe, zato bo pa
gotovo navdušila tudi našo publiko. Vstop-
nice po običajnih koncertnih cenah v Matic-
ni knjižarni.

—lj Jubilarne predstave člana naše ope-
re g. Bojana Pečka bo oddajal jutri rad. o.
—lj Magda na Delavskem odru »Svobe-
dec. V nedeljo 13. t. m. ob pol 9. uri zvečer
vprižori Delavski oder »Svobodec Remčev
»Magdoc, tragedijo uboga dekleta v 12
slikah. Prvovrstna zasedba. Režija Ferdo
Delakova. Cene vstopnic od 4 do 10 Din.

—lj Najzanimivejša, pa tudi najaktual-
nejša predavanje se bo vršilo jutri ob pol
20. uri v dvorani palače OUZD na Miklošič-
evi cesti. Predaval bo o prohibiciji v Ame-
riki, kakor smo že poročali, g. dr. Franta
Mis. Po predavanju prost razgovor. Vstop-
nine ni, zato pridite v obilnem številu.

—lj Ustanovni občni zbor kraj. organiz-
acije JRKD za kolizejski okraj (VIII. volišče)
se vrši danes ob 7.30 zvečer v gostilni
»Svetič, Gerbičeva ul. 7. Vabljeni člani in
somišljeniki. Vabila so razposlana; če ga
kdo pomotoma ni prejel naj oprost. Pripr.
odbor.

—lj O Murnikovem pogrebu moramo po-
praviti poročila vseh listov v toliko, da je
pri Sv. Križu od odprtem grobu v imenu
slovenskih književnikov, Slovenske Matic
in uredništva »Ljubljanskega Zvonca«
govoril pisatelj g. Fran Albrecht, ki je v obširnem
pretresljivem govoru vsestransko opisal de-
lo in življenjsko tragedijo Rada Murnika.

—lj Narodna odbrana v Ljubljani ima
v ponedeljek, dne 14. t. m. obvezen
članski sestanek za vse članstvo organi-
zacije. Na sestanku bo tudi razgovor o
sestavi kandidatne liste za občni zbor.

—lj Članski sestanek kraj. org. JRKD
za kolodvorski okraj se vrši v soboto 12. t.
m. ob 20. v restavraciji Strukelj. Dnevni
red: poročilo narodnega poslanca dr. Rapa-
ta, poročila društvenih funkcionarjev, slu-
žajnosti. Odbor.

—lj Zimsko perilo damsko in moško, ku-
pite najugodnejše pri trdkarji Karničnik, Stari
trg 8.

—lj Tramvaj podrl pasanta. Snoči se je
po Selenburgovi ulici naglo raznežala vest,
da je tramvaj pred Tičarjevo trgovino do
smrti povozil nekega pasanta. V resnici pa
nesreča ni bila tako tragična. Tramvaj je
podrl nekega starejšega gospoda, ki je sicer

Pretrsljiva ljubavna tragedija

V Karlovcu je pekovski pomočnik Aleksič smrtno ranil Slovenko
Anko Slančevno in sebe

V noči od torka na sredo se je odigrala
v Karlovcu pretrsljiva ljubavna tragedija.
Poročali smo že o tragediji mladih zakon-
cev Zitnik v Karlovcu; mož je z nočem
renil ženo, potem se je pa zastrupil z octo-
vo kislino. Tragedija je dvignila v Kar-
lovcu mnogo prahu. Zanimivo je, da se
je odigrala tudi druga tragedija v isti niši
na Strossmayerjevem trgu, kjer je pred
dobrim mesecem Zitnik ranil svojo ženo in
si končal življenje.

28letni pekovski pomočnik Vitomir
Aleksič, ki biva stalno v Zagrebu, je pri-
spel v turek v Karlovec. Zanjubljen je bil
v 23letno Slovenko Anko Slančevno, doma
iz okolice Metlike. Vitomir je zvedel, da
je Anka v Karlovcu in zvedel je tudi za
njeno stanovanje. Namenjen je bil k nji,
da bi jo zasnužil. Anka ga je že večkrat
zavrnila čes, da se noče poročiti z njim.
Fant je prišel v neko gostilno, naročil je
četrtr vina in povpraševal po Anki, ki je
stanovala v isti hiši. Gospodar je poklical
dekleta in fant ji je ponudil vina. Anka
ni hotela piti, pač je bila pa pripravljena
oditi s fantom na izprehod.

Vrnila se je v svojo sobo, da bi se pre-

odletel v stran, pa je ostal nepoškodovan.
Nesreče je bil kriv pasant sam. — K tej
nesreči je treba pripomniti, da je čudno,
da se v Selenburgovi ulici ne pripeti več ne-
sreč. V popoldanskih in večernih urah je v
tej prometni ulici včasih prava gneča, zlasti
pred pošto. Za avtomobile, tramvaje in ko-
lesarje se pa pasanti prav nič ne menijo in
tramvajski vozniki morajo po pripravi za
signaliziranje naravnost razbijati in voziti
skrajno previdno, če hočejo preprečiti ne-
sreče, ki bi bile sicer neizogibne. Svoječas-
no je policija izdala prepoved postajanja
pred pošto, toda za to prepoved se nihče ne
zmeni. Treba bo energično napraviti red,
kajti po toči bo prepozno zvoniti.

—lj Ljubezni gost. Ivana Božičkova,
22letna služkinja iz Ljubljane, stanujoča na
Gališki cesti, je bila snoči v neki gostilni v
Šiški, kjer jo je eden izmed gostov tako
»nežno«
prijel za levo roko, da ji jo je zlo-
mil. Božičkova je morala v bolnico.

—lj Poskušen samomor. Snoči je obupa-
la nad življenjem 20letna šivilja Amalija K.
stanujoča na Tyrševi cesti. Na Krakovskem
nasipu so jo našli skoraj nezavestno, kraj-
nje je pa ležala stekleničica iz katere je di-
šalo po lizolu. Nesrečnica je bila lizol. Re-
ševalni avto jo je prepeljal v bolnico, kjer
so ji izprali želodec in je že izven nevar-
nosti.

Domači so težko ranjeno Anko za sibo
obvezali, in prepeljali v bolnico. Njeno stan-
je je brezupno. Fantu so dolgo zaman iska-
li. Včeraj jutraj so pa naenkrat začeli v
isti hiši, kjer se je odigrala tragedija revol-
verski strel. Ko so prihiteli v sobo, od ko-
der je odjeknil strel, so našli Aleksiča v
mlaki krvi na istem kraju, kjer se je zgru-
dila v prsa zadeta Anka. Z istim revolver-
jem si je fant poglaval kroglo v prsa. Tudi
njega so prepeljali v bolnico, kjer se boji
s smrtjo. Zdravniki nimajo nobenega upa-
nja, da bi fant in dekle ostala pri življenju.
Iz pisma, ki so jih našli pri Aleksiču, je
razvidno, da je zakrivila tragedijo ljubo-
sumnost.

nih posnetkov od Ljubljane do Triglava
danes popoldne in zvečer v veliki dvorani
Sokolskega doma.

Iz Trebnjega

—lj Gasilstva. Prostovoljno gasilno dru-
štvo na Ponikvah pri Trebnjem je v pogaja-
nju z neko mariborsko trdko za nakup no-
ve motorne brizgalne. Prizadevanje gasil-
nega društva je vse hvale vredno, saj si bo
z velikimi gnotnimi žrtvami nabavilo že
drugo motorno brizgalno in bo v tehničnem
pogledu prednjačilo marsikateremu gasilne-
mu društvu. — Prostovoljno gasilno društvo
v Trebnjem izkazuje v svojih blagajniških
knjigah znaten primanjkljaj, ki ga kljub
svoji aginosti in poštvalnosti članov ne
more kriti. Pred leti si je nabavilo društvo
nov tovorni avtomobil, ki ga rabi predvsem
za prevoz motorne brizgalne v primeru po-
žara in pa za rešilni avto v primerih bolezni
in nezgod. Pri nabavi avtomobila se je mo-
ralo društvo zadolžiti in v današnjih težkih
časih le s težavo odplačuje svoj dolg, zlasti
še, ker vozilo ne le, da ne prinaša nikakih
dohodkov, temveč društveno blagajno obre-
menjuje z vožnjami, ki jih vrši siromašnim
ponesrečencem oziroma bolnikom brezpla-
čno. Zato je društvo naslovalo na gasilno
zvezo prošnjo za denarno podporo in upa-
mo, da bo prošnja našla na merodajnem
mestu polno razumevanje, ker bi v nasprot-
nem primeru bilo društvo prisiljeno opusti-
ti to svoje samaritansko delo.

—lj Preosnovanje Kmetijske družbe. Za-
radi predvidevanega preosnovanja Kmetij-
ske družbe v zadrugo so imeli preteklo ne-
deljo člani kmetijskih podružnic Trebnje in
Sevnice sestanek, na katerem so se sogla-
no izrekli za spremembo družbenih pravil
in dali svojim delegatom potrebna poobla-
stila.

—lj Licencovanje bikov. Preteklo nedeljo
se je vršilo v Trebnjem za sodni okraj
Trebnje licencovanje bikov, na katerem se
je ugotovilo, da ima naš okraj zadostno šte-
vilo in primeroma zelo dobrih plemenjakov.
Bikorejci so prešli za vzdrževanje svojih
plemenjakov denarne nagrade, ki jih je na-
klonil areški kmetijski odbor.

R. Decourcelles

95

Prokletstvo ljubezni

Roman

— Z veseljem storim to, gospa. Povejte mi samo, za koga naj moram? — Za Roberta d'Alboize in njegovo ženo. — Lahko noč torej, malček. In sladko spi!

Pri teh imenih je deček začuden dvignil glavo.

— Kaj ti pa je? — je vprašala Carmen.

— Meni? Nič, gospa.

Odšel je za komornico, ki ga je odvedla v sobico, pripravljeno zanj.

Deček je legel, pa dolgo ni mogel zaspati. Čudne misli so mu rojale po glavi.

Robert d'Alboize!... To ime mu je bilo znano. V hipu, ko ga je zaslišal, se je spomnil, da je njegov dobitnik med večerjo večkrat izgovoril ime Carmen. Tako je bilo torej ime lepi gospe.

V začetku tega ni opazil. Zdaj se je pa naenkrat spomnil.

Carmen! D'Alboize!... Robert!... Ubožec je mehanično ponavljal ta imena sam pri sebi.

Bilo je v komedijskem vozu nekaj tednov pred pogovorom njegovih preganjancev, ki ga je slučajno slišal in iz katerega je razumel, da so v nevarnosti ljudje s temi imeni in da preti nevarnost tudi dobri gospe Heleni.

Šlo je za pisma, ki sta bila v njih označena Carmen in Robert in omenjeno tudi ime njegove dobrotnice.

In sporazumno s Claudinetom je Milček takrat, ves zardel od sramu, ukradel ta pisma; a ko sta opova opazila, da so pisma izginila, sta tako besnela, da je bilo Milčka še zdaj strah, če se je spomnil.

Tako je torej obstajala zveza, ki je bila med gospo Heleno in gospo d'Alboize, tudi med njima in Ramonom de Montlaur, med njegovo bivšo dobrotnico in sedanjim zaščitnikom.

Deček je razmišljal o vsem tem in skušal spraviti v red svoje misli o tej mešanici imen, o tej verigi dogodkov, ki se jih je naenkrat spomnil in ki so se mu zdeli kot dolgo ločeni, zdaj pa nenadoma strnjeni členi verige.

Toda ta pisma, ki so bila tako važna za gospoda d'Alboize in tudi za njegovo dobrotnico — baš zato jih je namreč deček ukradel — ta pisma so bila torej važna tudi za gospoda de Montlaura.

Spomnil se je, kako ga je dobrotnik vpraševal, kaj je z dobro gospo, kaj počenja, kako se počuti in sploh bi bil rad vedel vse, kar se je tikało nje. Po tem pogovoru je Ramon zaplakal in prvič ga je poljubil.

In deček se je dolgo vpraševal, kakšno moč ima ime njegove dobrotnice, da je Ramona tako razburilo.

Na to vprašanje ni našel odgovora. Ali je bil zdaj na sledi tej skrivnosti? Ali ni bila ta skrivnost ključ k pismom, ukradenim Slimaku?

Ali ni bilo ono trpljenje, oni obup, ki je gospa Helena govorila o njem v Moissellesu in ki bi ji ga bila ta pisma

priljubljeni, tudi v nekakšni zvezi z obožnostjo gospoda de Montlaura, s solzami, ki jih je videl Milček v njegovih očeh?

Odločitve ni smel odlašati.

Moral se je zopet polastiti pisma. Pozabil je bil v naglici ob pobegu iz brloga vzeti jih s seboj; bilo je v oni strašni noči, ko je rešil Ramona iz krempljev krvoločnih tolovajev. Zato ni čuda, da je v razburjenosti pozabil na pisma.

Pisma so ležala nedotaknjena pod Claudinetovo blazino.

Tam jih je bilo treba nemudoma poiskati. Skrivališče je bilo varno, nihče ni mogel najti pisma. Le slučajno bi jih utegnil kdo najti.

Pri tej misli je Milček zdrhtel, ker je zdaj vedel, kako važna so skrita pisma.

Claudinet je bil težko bolan. Kaj ko bi umrl?

Zefyrina bi utegnila prodati blazino z ostanki njegove postelje.

Claudinet mrtev!

Ta misel je Milčku takoj priključila bolnega prijatelja pred oči. Ko sta se poslavljala, mu je nekaj obljubil.

Obljubil mu je, da pride ponj kmalu, prav kmalu. In koliko časa je že minilo od tistega trenutka!

In Milček je čutil, kako se mu krči srce pri misli, da ni držal obljube, da je srečno živel pri svojih dobrotnikih, dočim je moral njegov prijatelj iz težkih časov umirati v brlogu.

Milček ni vedel, zakaj se njegov dobrotnik ne zavzame za uboga dečka; sklenil je pomagati mu sam.

Drugi dan je hotel na vsak način poiskati pisma in rešiti Claudineta življenja, ki ga je ubijalo.

Tako je trdno sklenil, predno je zaspal.

Robert in Carmen sta pa ves večer čutila, kako se vrača njuna bojazen, ki je nekoč še stiskala obema srce, ko sta opazila, kako malo je vplivalo potovanje v Moisselles na Ramona.

Bil je še vedno strašno bled, oči je imel globoko udrite, obraz je kazal sledove hudih duševnih viharjev. Z grozo sta spoznala, da je dosegla bolešča višek, da je to tisto kritično stanje, ko se tudi najpogumnejši upogne in prosi milosti.

Uganila sta, kako strašne misli roje nesrečnemu po glavi; skutila sta, da se ga loteva obup, da misli na... samomor.

In Carmen se je spomnila tistega davnega dne, ko je Ramon prvič mislil na smrt, ko ga je mat išče pravčasno prišla za roko, da se ni ustrelil, ker mu ni hotela dovoliti, da bi se poročil s Heleno, ki jo je oboževal.

Temu je treba napraviti konec... treba je najti izhod iz neznosnega položaja. Ramon se mora sestati s Heleno.

Carmen in Robert sta drhtela pri misli, da bi mogla imeti na vesti Ramonovo smrt.

Bratovo truplo bi vse življenje ležalo med njima in njuno srečo. Prečula sta noč v silnem strahu in sklenila sta takoj drugi dan sporočiti Heleni, da se je Ramon vrnil v Pariz; hotela sta se pomeniti z njo in jo pripraviti do odločitve.

Pri zajutruku je Ramon povedal, da ima v mestu važne opravke, in žal mu je bilo, da ni prost ves dan.

Milček, ki je bil zelo bled, kar naj bi bila posledica utrujenosti, je moral ostati v hotelu in počivati.

Po zajutruku je Ramon odšel, ne da bi izpregovoril s Milčkom o dobri gospi in Claudinetu.

Na svidenje, dečko, — je dejal svojemu varovancu; — do mojega povratka prelistaj malo svoje knjige in zvezka. Nadaljuj prekinjeno delo. Čez nekaj dni pride profesor, da bosta nadaljevala tam, kjer sta skupaj začela.

Milček ga je videl odhajati in kmalu je slišal drdrati kočijo, ki sta se Robert d'Alboize in Carmen z njo odpeljala iz hotela.

Ko je ostal sam, je začel res jemati iz kovčeka knjige, ki jih je imel spravljene v njem; spravljali jih je v lepo omario, stoječo kraj njegove mizice. Zložil je vse zvezke in druge šolske potrebščine.

Toda njegove misli so bile nekeje daleč.

Omahlil je v naslanjač in ostal zatopljen v svoje misli.

Kar je planil pokonci. Oči so se mu zaiskrile od poguma. Njegov sklep je bil trden.

V žep je spravil denarnico, ki jo je bil napolnil radodarni Ramon in ki iz nje še ni bil zapravil niti belica, vzjel je klobuk in odšel iz sobe.

Ni pa odšel z doma, temveč v Ramonove sobe. Bile so prazne. Stene so bile pokrite z najrazličnejšim orožjem. Milček je zagledal med njim tudi majhen revolver.

Vzel ga je in spravil v žep, potem je pa zopet zaprl vrata in odšel po stopnicah dol.

Sluga v veži ga je presenečeno pogledal, ni se pa upal vprašati ga, kam je namenjen.

Nadležen pisatelj

Mnogi znameniti ravnatelji in dramaturgi trdijo, da je vsak gledališki avtor bolj ali manj nadležen. Ravnateljstvo pošlje svoje delo, čez tri tedne pa že vpraša, kdaj pride na vrsto. In gorje, če gledališče njegovo delo sprejme! Pisatelj misli, da je samo on na svetu in da mora vse drugo čakati. Tako so v Budimpešti sprejeli delo mladega kmeta Kalmana. Njegov rokopis je pa dokaj nečitljiv in ko je avtor interveniral pri ravnateljstvu, so dali gospodje prečitati njegovo dramo in izkazalo se je, da je za vpriporitev dobra. In ravnateljstvo jo je sprejelo kot novost na repertoar. Kalmanova drama se imenuje »Budimpeštanska lastovka«.

Mlademu kmetu so seveda takoj zrasle peroti, skromno posestvo je pustil, naj se z njim ukvarja služinač, sam se je pa preselil v Budimpešto. In vsak dan hodi v gledališče k skušnjam. Ne prestano nadleguje ravnatelja, igralce in osobe z vprašanji, kaj študirajo in zakaj ne študirajo njegove drame. Hodi za kulise, tu prevrne miziko, tam stopi na noge baletki. Ne zadostuje mu odgovor, da naj malo počaka, da pride njegovo delo na vrsto, ker so pred njim še drugi avtorji. Ravnatelj je trdno sklenil, da ne bo nikoli več sprejel dela neznanega avtorja. Kalman se je naselil v Budimpešti in začel pisati v liste članke, povesti in novele. Premijero svojega dela pričakuje nestrpno. Mož pravi, da Budimpešta kaj takega še ni videla.

Brezposelnost, blagoslov in osvobojenje?

Čudno modrovanje Angleža Browna, ki pravi, da bo strojna proizvodnja odslej vedno nadkriljevala povpraševanje

Londonski list »Manchester Guardian« je objavil razpravo Ivora Browna »Years of Plenty«, ki v nji avtor obravnava vprašanje brezposelnosti z novega stališča. Rad bi vedel, pravi, kako dolgo bomo še smatrali brezposelnost za problem in nesrečo, namestu da bi videli v nji blagoslov in osvobojenje. Treba je samo ločiti industrijo od financ in videti v strojni proizvodnji normalno obliko dela. Če zadostuje polovica ljudi, da preskrbi vsemu človeštvu hrano, stanovanje in obleko, zakaj bi se tega ustrašili? Politiki še vedno verujejo, da je delo samo po sebi cilj in da bodo razmere tem ugodnejše, čim več ga bo. Brnenje strojev pa narašča, kakor v posmeh temu naziranj.

Nedavno je objavila skupina ameriških inženjerjev v tedniku »New English Weekly« točne in skoro astronomske številke o novem napredku v tehniki. Po teh podatkih gre za devet milijonkrat večjo tehnično energijo, kakor je bila v obratu ves čas, kar obstoja svet. V New Jerseyu so ustanovili pralnico, ki bo obratovala polnih 24 ur na dan, ne da bi bile potrebne človeške moči. Drugod zopet izdelata 100 mož v petih podjetjih toliko opeke, kolikor so jo izdelali v 2370 pekarnah leta 1929. In zopet drugod izdelata delavec, ki je izdelal prej 500 do 600 cigaret na uro, zdaj 2000 do 3000.

Vidimo torej, da je tehnika na zmagovitem pohodu razvoja in da je nobena sila ne bo mogla ustaviti. Da je geslo »delo vsem ljudem na zemlji« v bodočnosti neizvedljivo, vidi avtor dokaz tudi v primeru izpolnitve in razvoja strojne proizvodnje v Lancashiru, kjer delavstvo neprestano izgublja delo, ker izpodirivajo stroji vedno več človeških moči. Strojna proizvodnja bo odslej vedno prekašala povpraševanje na tržiščih. S tem se na eni strani kupič bogastvo, ki je glavni vzrok siromaštva nižjih in srednjih slojev na drugi strani. Ta problem je treba rešiti. Gre za problem distribucije.

Socijalizem ima po Brownovem mnenju še vedno zastarele pojme o vrednosti in pomenu dela, češ, kdor ne dela, naj tudi ne je. To stališče je posledica napačnega pojmovanja sveta, ki v njem uničeni producenti prestrašeno zro na polna skladišča, ali pa v nerazumljivi zmedji mečejo svoje blago v morje. V bodoče si moramo biti na jasnem, da produktivno delo ni niti dolžnost, niti slava, temveč gola funkcija, odvisna od kupne moči konzumentov. Človek, ki preplavlja svet z nepotrebnim blagom, je svetu enak v breme, kakor oni, ki polni ulice s kopico otrok, ki tudi niso potrebni. Včasih stori človek svetu uslugo s tem, da noče nečesa proizvajati. Če pa gre še naprej in oznanja v takih primerih ustavitve dela, je filozof. Toda ustavitve dela bi morala iti po načrtu in biti podvržena kontroli. Tu anarhiji ni mesta. In čeprav politiki vseh strank tega zdaj ne uvidevajo, bo-

do vendar morali videti v brezposelnosti blagoslov, ki ga je pa treba pravilno razdeliti in organizirati. To se bo zgodilo morda še prej, predno pričakujemo.

Brezposelnost pa seveda ne sme biti brezdelje ali lenoba, temveč samo osvoboditev od določenega dela. Vojaki, mornarji, umetniki, duhovniki, kralji, plemiči in drugi tudi ne opravljajo navadnega dela, so pa koristni drugače. Ti sloji so znali uveljaviti naziranje, da ni koristen samo tisti človek, ki polni svetovje s to ali ono gmoto, temveč da je važno tudi najti in pokazati ljudem pravičen način življenja. In mnogi izmed njih bodo koristni pri novi razdelitvi in organizaciji brezposelnosti, kajti ta problem bo kaj kmalu stal v ospredju vseh drugih vprašanj.

Nazori angleškega modrijana ubirajo kaj čudna pota, ne da bi načeli jedro perečega vprašanja brezposelnosti. Ne gre namreč za to, ali je delo lepo ali prijetno, temveč za to, kako ga preskrbeti milijonom brezposelnih po vsem svetu. To naj bi povedal angleški modrijan, ki najbrž na svoji koži še ni občutil, kaj se pravi ostati brez dela in biti navezan na miloščino.

Zagoneten umor

Eden največjih pariških bogatašev z dragulji Achilles Wimer je bil v nekem nočnem lokalu v New Yorku te dni umorjen. V Ameriko je prišel pred dobrim mesecem po trgovskih opravkih. Hotel se je vrniti v Pariz s svojim prijateljem draguljarjem Jeronimom Bernheimom. Predzadnje nedeljo sta pa malo pokrokala. Stanovale sta v skupnem hotelu. Bernheim se je vrnil proti jutru sam pijan in oropan. Wimer je prišel kmalu za njim, opotekal se je in tudi on ni imel niti belica v žepu. Edine besede, ki jih je bil izgovoril, so bile prošnja vratarju, naj plača avtotaksi, češ da mu je nekdo ukradel vse denar. V naslednjem hipu se je mož v veži zgrudil in izdihnil.

Zdravnik je ugotovil, da je imel Wimer na trebuhu smrtno rano. Bernheim se ne spominja ničesar, kar bi pojasnilo zagonetni zločin. Sam se je zavedel šele v avtomobilu, kjer je sedela neznana dama. Nekje v mestu ga je prosila, naj izstopi, potem je pa opazil, da mu manjka denarnica. Preiskava je dognala, da sta Parizana v New Yorku pošteno krokala in imela s seboj vedno nabite denarnice, bila sta pa tako nepredvidna, da sta se po nočnih lokalnih bahala, koliko denarja imata.

Dokler se bodo ljudje sporazumevali s topovi, bo zverem v človeški podobi cvela pšenica, človeštvo si bo pa pisalo tako žalostno zgodovino, da bi bilo bolje, če bi ljudi sploh ne bilo nikdar na svetu.

Razpis.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje dobavo

srebrnine, porcelana, steklenine in namiznega perila za kavarno v nebotičniku.

Zapečatenе ponudbe je vložiti do 21. t. m. do 10. ure dopoldne v vložišču podpisanega zavoda.

Podloge za razpis se dobijo v vložišču zavoda med uradnimi urami v Gledališki ulici št. 8/III.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani

JOSIP CARL

kavarnar

dne 9. t. m. po daljšem, mukopolnem trpljenju, previden s tolažili sv. vere, mirno preminul.

Pogreb nepozabnega bo v petek, dne 11. novembra 1932 ob 1/2 4. uri popoldne od doma žalosti — Gosposka ulica 1, na pokopališče k Sv. Križu.

Prosimo tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 10. novembra 1932.

Globoko žalujoča soproga in otroci

STANOVANJA

SEPARIRANO SOBO oddam. — Černivec, Komenskega 16/I. 4243

NEPREMIČNINE

USNJAARNO ročnega dela, oddam v najem ali pa prodam tovrstne priprave pet minut od glavnega kolodvora. Oferte sprejema Filip Seršen, posestnik, Podgradje, pošta Ljutomer. 4217

PRODAJ

KAPUNE prvovrstne, sočne, za Martinovo — nudi najceneje Perutinarstvo Niko, Vižmarje. Zakupljemo in dostavimo na dom. 4216

SLUŽBE

ODGOJITELJICU Jugoslavenku, trahim kod dva dečka 11—12 let, 1 djevojčice 5 godina, sa znanjem francuskog, njemačkog i jugoslavenkog jezika te glasovira. — Ponude: Frieda Bresslauer, Vinokovci. 4227

MLAJŠO FRIZERKO ki tudi brije — sprejme takoj Peter Kos, Strazišče pri Kranju. 4229

KOT GOSPODINJA ali kuharica, najraje na Kranjskem, išče službo 32 let stara, počena in v vsakem osiru za nealjšiva. Nastop takoj ali pozneje. — Mici Bidovec, Studenci-Maribor, Bolfenkova ulica 30, pri Vraniču. 4241

ZA IZDELOVANJE ČEPIČ prvovrstnega pomočnika, s hrano in stanovanjem v hiši, sprejme takoj trdnika M. Jeriha, pošta Ribnica, Dolensko. 4228

DOPISNIKA ILI DOPISNICU perferentnog hrvatskog i njemačkog, tražimo za odmahnji nastup. Prednost imaju oni, koji su već bili u drvarskoj struci u tom svojstvu. Izcrpne ponude sa naznakom plaćenih zahtjeva, te fotografije umoljavati se na Toth d. d. trgov. drva, Bačka Topola, Dunavska banovina. Za slučaj nameštenja nadoknadujemo putni trošak. 4242

RAZNO

S ŠESTNAJSTSEDEŽNIM AVTOBUSOM bi prevzel kjerkoli progo v najem. Ponudbe na naslov: Franc Zark, Zasp 54, Bled I. 4214

POSODJAMO plošče in gramofone »SLAGER« Ljubljana, Aleksandrova c. 4 (prehod »Victoria« palače).

EPIDEMIJA »JO-JO« Veletrogovci, trgovci, trafike in knjigarne, nabavite si takoj najnovejši slager sedanjosti »Jo-Jo« v raznih izpeljavah od: Samoprodaje za dravsko banovino, Vitomir Dolinšek, Celje, Kralja Petra cesta št. 33. — Sprejem prodajalce in zastopnike. 4240

POZOR! Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem uredil vse zimske prostore in bom postregel z gorkimi in mrzlimi jedili. — Vsako nedeljo bodo pečenje in krvavice na razpolago s pristnim vinom iz domačih gor. — Še najljubšeje priporočam. — Anton Štrm, kopališče, Ježica.

TVORNICNA ŠABLON za ročna dela, bogat sortiment vseh novitet vzorcev, pa se vsakemu izplača otvoriti predtiskarijo (Vordruckerei) za malo denarja. Specijalna trgovina in atelier ročnih del Kurešević, Zagreb, Radičeva (Duga) ul. 5. 4239

Najcenejši nakup! KONFEKCIJA — MODA

ANTON PRESKER,

Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

BRZOPOPRAVLJALNICA

popravlja čevlje nitro in poceni.

— Ljubljana, Selenburgova ul. št. 4, dvorišče. 91/T

Moderno in poceni

si nabavite srajce, kravate, ovratnike, nogavice, dokolnice, klobuke, čepice in razno drugo modno blago pri

popolni razprodaji trvdke

„BERKO“ v skladišču „Balkan“

skladišče 4. — Z nakupom ne odlašajte, ker je vsled

popolne razprodaje izbira vsak dan manjša.

Izgubili sva najdražje, našo zlato mamo, gospo

Rozalijo Jerajevo

Pogreb bo v petek, dne 11. novembra 1932 ob 1/3. uri popoldne iz hiše žalosti Bežigrad 16. na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 10. nov. 1932.

Ruža in Anka

Občina Ljubljana Mestni pogrebni zavod